

**Катедра по Фармакология,
токсикология и фармакотерапия**

4002 Пловдив, бул. „Васил Априлов“ № 15 А
тел.: 032 60 27 60
pharm.tox@ff.mu-plovdiv.bg

**Department of Pharmacology, Toxicology
and Pharmacotherapy**

Address line, 15A Vasil Aprilov Blvd., 4002 Plovdiv,
Bulgaria
phone: 00359 32 60 27 60
pharm.tox@ff.mu-plovdiv.bg

Приет на Катедрен съвет № 7/29.06.2026

**КОНСПЕКТ
ПО ФАРМАКОЛОГИЯ
ЗА СТУДЕНТИ ПО ФАРМАЦИЯ III-ТИ КУРС**

I. Обща фармакология

1. Лекарствено вещество и лекарствен продукт. Етапи и фази в създаването на нови лекарства.
2. Пътища на въвеждане на лекарствата в организма.
3. Фази на проникване и движение на лекарствените средства в организма. Резорбция и трансмембранен транспорт на лекарствата.
4. Разпределение на лекарствата в организма. Свързване с плазмените протеини. Барьерни системи.
5. Биотрансформация (метаболизъм) на лекарствените средства. Ензимни индуктори и ензимни инхибитори.
6. Пътища на отделяне на лекарствените средства от организма.
7. Лекарствено действие и лекарствен ефект. Нерепеторни и репеторни механизми на действие. Видове и суперфамилни репетори. Лекарства агонисти и антагонисти.
8. Фактори от страна на лекарството, повлияващи действието и кинетиката на лекарствата. Понятие за доза. Видове дози. Терапевтична ширина и терапевтичен индекс.
9. Фактори от страна на организма, повлияващи действието и кинетиката на лекарствата.
10. Явления при многократно прилагане на лекарствените средства.
11. Комбинирано прилагане на лекарствените средства. Лекарствени взаимодействия - нива, механизми и примери.
12. Антисептични и дезинфекционни средства. Определение. Механизъм на действие. Окислителни. Етерични масла.
13. Антисептични и дезинфекционни средства. Халогенни производни, багрила и детергенти.
14. Антисептични и дезинфекционни средства: соли на тежки метали, алкохоли, феноли, алдехиди.
15. Водноразтворими витамини.
16. Мастноразтворими витамини.
17. Женски полови хормони и техните антагонисти.

18. Контрацептивни препарати.
19. Мъжки полови хормони и техните антагонисти. Анаболни препарати.
20. Тиреоидни и антитиреоидни средства.
21. Средства, повлияващи функциите на маточната мускулатура: утерокинетични, утеротонични и токолитични средства.

II. Специална фармакология

1. Принципи на рационалната противомикробна терапия и профилактика. Аминогликозидни антибиотици и тетрациклини.
2. Макролиди, линкозамиди и амфениколи.
3. Бета-лактамни антибиотици: пеницилини, цефалоспорини, монобактами и карбапенеми. Гликопептиди. Фосфомицин.
4. Сулфонамиди и триметоприм. Хинолони. Нитроимидазоли. Оксихинолини. Нитрофурани.
5. Противовирусни лекарства.
6. Противогъбични лекарствени средства.
7. Противотуберкулозни лекарства.
8. Сънотворни и седативни лекарства.
9. Антиепилептични лекарства.
10. Невролептици.
11. Анксиолитици. Централни миорелаксанти.
12. Антипаркинсонови лекарства.
13. Антидепресанти.
14. Психостимуланти и ноотропни лекарства.
15. Опиоидни аналгетици.
16. Аналгетици – антипиретици. Нестероидни противовъзпалителни лекарства.
17. Лекарствени средства, повлияващи автакоидите хистамин, серотонин, простагландини и левкотриени.
18. Местни анестетици.
19. Холинергична медиация. Холинотропни средства. Нервно-мускулни блокери.
20. Адренергична медиация. Адренотропни средства.
21. Сърдечни гликозиди.
22. Антиаритмични лекарства.
23. Антихипертензивни лекарства.
24. Диуретици.
25. Антистенокардни лекарства.
26. Периферни вазодилататори. Венотонични и капиляротонични лекарствени средства.
27. Антидислипидемични лекарствени средства.
28. Лекарствени средства, повлияващи кръвотворенето. Антианемични лекарствени средства.
29. Лекарствени средства, повлияващи кръвосъсирването: коагуланти, антикоагуланти, фибринолитици и антифибринолитици. Тромбоцитни антиагреганти.
30. Антиастматични лекарствени средства.
31. Антитусивни лекарствени средства и експекторанти.
32. Апетитовъзбуждащи, апетитопотискащи и антиеметични лекарствени средства.
33. Противоязвени лекарствени средства.
34. Лаксативни и антидиарични средства. Карминативни средства. Спазмолитици.
35. Хепатопротектори. Панкреатични ензими, холагогни, холеретични и холелитолитични лекарствени средства.
36. Антидиабетни лекарствени средства.

37. Минерал- и глюкокортикостероидни лекарствени средства.
38. Противотуморни лекарствени средства.
39. Имуномодулатори: имуностимулатори и имуносупресори.

Препоръчителна литература:

1. Лекционен курс по фармакология за студенти по фармация – за академичната година 2026/2027.
2. Сборник тестови въпроси и рецептурни задачи по фармакология за студенти по фармация. Ред.: В. Кокова. Изд. Медицински университет-Пловдив, Пловдив (под печат).
3. Фармакология - учебник за студенти по медицина. Ред.: И. Ламбев и Н. Бояджиева. Изд. АРСО, София, 2009.
4. Фармакология. Ред.: М. Караиванова. Софттрейд, София, 2016.
5. Фармакология за помощник-фармацевти, медицински сестри и акушерки. Ред.: И. Костадинова и Л. Пейчев, Изд. Екзакт 93 ЕООД, 2019.
6. Фармакология и лекарствена токсикология, Том I и Том II, ред. Р. Николов и С. Сурчева. Арбилис, 2022.
7. Фармакокинетика. Учебник за студенти по фармация. Ред.: И. Дойчинова и др. МИ "АРСО", София, 2012.
8. Лекарствени взаимодействия. М. Караиванова, Л. Пейчев, Д.Делев, С. Георгиев. ТЕА Дизайн ООД, 2018.
9. Lippincott Illustrated Reviews: Pharmacology. Ed. Clark, M. A., Finkel, R., Rey, J. A., Whalen, K., et al. 7th ed. Philadelphia, PA: Wolters Kluwer, 2024.
10. Basic & Clinical Pharmacology. Ed. Bertram G. Katzung, Anthony J. Trevor. 16th ed. New York: McGraw Hill, 2024.
11. Goodman & Gilman's: The Pharmacological Basis of Therapeutics. Ed. Laurence L. Brunton, Björn C. Knollmann. 14th ed. New York: McGraw Hill, 2023.
12. Katzung & Trevor's Pharmacology: Examination & Board Review. Ed. Anthony J. Trevor, Bertram G. Katzung, Marieke Kruidering-Hall. 13th ed. New York: McGraw Hill, 2021.

Изготвил: Доц. В. Кокова, дм

Одобрил: Доц. Е. Апостолова, дм, мзм

/Ръководител катедра/